

Comentariul operei Chirita in provincie scrisa de Vasile Alecsandri - partea a doua

Poiectele eroinei nu mai tin de domeniul iluziilor, inaintarea sa inregistreaza victorii: devine ispravniceasa obtine ravnitul voiaj la Paris, se imbogateste, patronand cu aplomb sistemul "plocoanelor".

Demn de retinut este cupletul prin care-si celebreaza ascensiunea sociala "Toata lumea mi se-nchina/Caci aice eu domnesc,/ Si de oricare pricina/Eu intai ma folosesc".

Chirita mai doreste sa-si vada pe fiul ei, imbecilul Gulita, casatorit cu Luluta, o iata orfana aflata sub epitropia ispravnicesei, pentru a nu pierde zestrea pupilei.

Tanarul Leunas (indragostit de Luluta), un cavaler bine dispus, destrama intrigile Chiritei, uzand de mijloacele travestiului si ale fanteziei. Desi a fost alungat din casa de Chirita, Leunas se reintoarce la Birzoieni, deghizat mai intai in ofiter, apoi in vizitiu, hotarat sa se razbune. Incapabilul ispravnic "Birzoi ot Birzoieni" recurge la practici necurate pentru a se imbogati.

Scena XI din actul II, evidentiaza una dintre modalitatile lui Grigore Birzoi de a se imbogati: un curcan este vandut de Ion, servitorul ispravnicului, succesiv mai multor solicitanti ("Ion" "L-am vandut pan-acum de 57 ori pe la impricinati si a slujit pan-acum de 57 de ori ca pesches"). Prin siretlicuri si deghizamente carnavalesti Leunas joaca mai multe farse Chintei si demasca coruptia lui Birzoi, devenind ispravnic in locul acestuia.

Junele justitiar nu-si va prelungi compania pana la sanctionarea severa a vinovatilor. Chirita va dansa in final cu fericitul sau adversar. In lupta cu cei rai, cei buni triumfa, spre satisfactia cititorului sau spectatorului.

Tenta educativa a comediilor lui Alecsandri este usor detectabila Prin Chirita, Alecsandri a creat un personaj comic nemuritor, o "pretioasa ridicola" (In comedia "Pretioasele ridicole". Moliere critica pretentia unor femei superficiale de a aparea culte, instruite). Indubitabil, cucoana Chirita este o caricaturizare a tendintelor exagerat sau pretins inovatoare (este evidenta dorinta ei de a unita noile obiceiuri ale lumii civilizate din apusul Europei).

Ea este, dupa cum arata G. Calinescu, nu numai o cocheta batrana ci si o inteligenta deschisa pentru ideea de progres, o bonjunsta. Chirita imita obiceiurile protipendadei, calareste, fumeaza angajeaza profesor de franceza pentru fiul ei, se preteaza la aventuri galante In dorinta ei de a fi egala cu femeile din marea boierime, Chirita debiteaza cu candoare un stupefiant jargon grecizant si frantuzit. In monografia dedicata lui Alecsandri, genialul critic literar G. Calinescu vorbeste despre acel "amestec de anteree si fracuri, de moldoveneasca grecizanta si jargon franco-roman..."

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Afirmatia lui Calinescu poate fi ilustrata cu cateva replici din "Chirita in provincie": "Chirita: Monsiu Sarla ... ian dities moi. je vous prie: est-ce que vous etes... multamit de Gulita ?"; "Chirita -Dar ... Destul am mocosit la tara ian sa mai fantaxasc si eu prin targ, ca altele ... doar is ispravniceasa..." (a fantaxi = a-si da imoratnta); "Chirita: Buna dimineata... bonjur monsie... Cum ai petrecut noaptea ?" ("monsie" - forma stalcita a fr. monsieur = "domnule"). Comica este Chirita si cand traduce ad litteram in limba franceza expresiile romanesti: "a bea o tigara" = boire un cigare; "toba de carte" = tombour d'instruction; "spalam putina" = nous-laivons le bril etc). Confuziile de termeni (neologisme sau cuvinte de jargon grecizant si frantuzit) sporesc comicul acestui personaj: "Chirita: (...) Doamne de n-am pati si-acum ca pe la ceelate baluri ... sa facem tapiserie" (confuzie intre tapiserie, din expresia frantuzeasca "a face tapiserie" - fr. faire tapisserie = a asista la un bal fara a participa, fara a fi invitat la dans); "Chirita: (...) Minciuni nu stiu sa spun, ca nu-s o ipo... ipocondra.. "(confuzie intre "ipocrizie" = prefacatorie si "ipohondrie" = teama exagerata de boli).